



จดหมายข่าว สานสุขภาพ

ความร่วมมือไทย-ลาว ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางการแพทย์และสาธารณสุขในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

12
ปี

โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์
และสาธารณสุขฯ ตามพระราชดำริ :
สืบสานพระราชปณิธาน
พัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนใน สปป.ลาว



สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ทุรกันดารของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ค.ศ. 1980 ประสบการณ์และผลจากการดำเนินงานโครงการฯ มากกว่า 30 ปี นำไปสู่การพระราชทานโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีโครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและประชาชนทั้งด้านการศึกษาและด้านสาธารณสุข





การตรวจหาไข่พยาธิเส้นด้าย หรือพยาธิเข็มหมุด (*Enterobius vermicularis*) ด้วยวิธีสก๊อตเทปเทคนิค (Scotch-tape Technique)

ไข่พยาธิเส้นด้ายมีกาวเหนียวทำให้ไข่ติดอยู่รอบทวารหนักได้ดี การตรวจหาไข่พยาธิทำได้ง่ายด้วยวิธี “สก๊อตเทปเทคนิค” (Scotch-tape Technique) โดยใช้สก๊อตเทปติดกับปลายไม้กดลิ้นหรือไม้ไอศกรีม ใช้นิ้วที่มียางเหนียวทาบบบริเวณทวารหนัก แล้วนำมาส่องดูด้วยกล้องจุลทรรศน์ วิธีนี้เหมาะสำหรับการตรวจวินิจฉัยในเด็กอายุ 3 - 6 ปี ควรทำในตอนเช้าก่อนที่จะทำความสะอาดร่างกายหรืออาบน้ำ จะทำให้อัตราการพบไข่พยาธิเพิ่มสูงขึ้น

การตรวจหาไข่พยาธิด้วยวิธีสก๊อตเทปเทคนิค ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบด้วย สก๊อตเทปขนาดความกว้าง 1.5 - 2 เซนติเมตร แผ่นสไลด์ กระดาษติดป้ายชื่อ ไม้กดลิ้นหรือไม้ไอศกรีมชนิดแบน และกล้องจุลทรรศน์ โดยให้ติดกระดาษป้ายชื่อไว้ที่ปลายด้านหนึ่งของแผ่นสไลด์ ติดสก๊อตเทปขนาดยาวเท่ากับแผ่นสไลด์ โดยเริ่มจากด้านที่มีป้ายชื่อมายังอีกด้านหนึ่งของแผ่นสไลด์ พับปลายสก๊อตเทปเข้าไปติดกันไว้สำหรับเป็นที่จับ

วิธีการตรวจวินิจฉัย ทำได้โดยใช้ไม้กดลิ้นหรือไม้ไอศกรีมที่เตรียมไว้ตามขั้นตอนข้างต้นโดยวางทาบใต้แผ่นสไลด์ ให้ปลายสไลด์พ้นจากแผ่นสไลด์ออกมาประมาณ 2.5 เซนติเมตร และจับปลายเทปลอกออกแล้วพันตลบปลายไม้เพื่อให้ด้านเหนียวของเทปหงายทาบอยู่บนไม้ นำไปกดบริเวณผิวหนังรอบๆ ทวารหนักให้ทั่ว ความเหนียวของเทปจะช่วยทำให้ไข่ที่อยู่ตามซอกบริเวณนั้นติดขึ้นมา จากนั้นตลบเทปกลับไปติดบนแผ่นสไลด์ และพยายามให้มีฟองอากาศน้อยที่สุด เพื่อง่ายต่อการตรวจหาไข่พยาธิ และนำแผ่นสไลด์ไปตรวจหาไข่พยาธิ ภายใต้กล้องจุลทรรศน์ (ตามภาพประกอบที่ 2) ซึ่งผลจากการตรวจ จะพบไข่พยาธิ ที่มีตัวอ่อนอยู่ภายในหรือบางครั้งอาจพบตัวแก่ของพยาธิ (ตามภาพประกอบที่ 3)

รูปประกอบคอลัมน์ Laboratory

ในฉบับเดือนมกราคม 2012 หน้า 4 รูปพยาธิที่ลงประกอบ (ภาพเล็ก) ไม่ใช่รูปพยาธิเส้นด้ายหรือพยาธิเข็มหมุดแต่เป็นภาพพยาธิปอดหนู (*Angiostrongylus Cantonensis*)

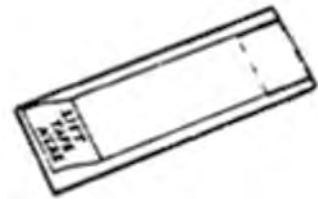


ตัวลายเป็นเพศเมีย



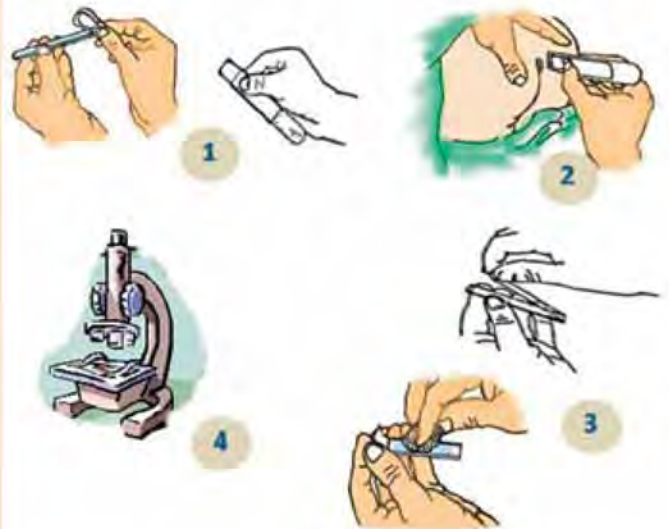
ตัวขาวเป็นเพศผู้

ทางกองบรรณาธิการจึงขอภัยในความผิดพลาดมา ณ ที่นี้



ภาพประกอบที่ 1

แผ่นสไลด์สำหรับตรวจหาไข่พยาธิด้วยวิธีสก๊อตเทปเทคนิค



ภาพประกอบที่ 2

ขั้นตอนการตรวจหาไข่พยาธิด้วยวิธีสก๊อตเทปเทคนิค



ภาพประกอบที่ 3 ไข่พยาธิเส้นด้าย หรือพยาธิเข็มหมุด (*Enterobius vermicularis*) ที่ตรวจพบได้ด้วยวิธีสก๊อตเทปเทคนิค ลักษณะคล้ายตัว “D” เปลือกไข่ไม่มีสี มีขนาดกว้าง 25-30 ไมโครเมตร และยาว 50-60 ไมโครเมตร ภายในมีตัวอ่อนของพยาธิ